

Associació Internacional de

Ciutats Educadores

26
Butlletí
informatiu
2017

CIUTATS
EDUCADORES PER A
UN MÓN MILLOR

experiència

"Alternativa Jove", una cooperativa escolar de la ciutat de General Alvear

La ciutat argentina de General Alvear, capçalera del departament homònim, amb 48.000 habitants, es caracteritza per comptar amb nombroses cooperatives d'àmbits molt diversos, exemple d'això és que acull la primera Universitat Cooperativa del país.

L'escola pública d'educació secundària 4-220 Nicolás Luna es va plantejar la idea de crear una cooperativa escolar després d'haver constatat en l'alumnat una manca d'interès per la proposta educativa i un escàs sentiment de pertinença al centre educatiu, a més de la falta d'iniciativa, l'excés de temps lliure i l'elevat índex d'absentisme.

Aquestes circumstàncies van donar peu a la

creació d'aquesta iniciativa, ideada amb el propòsit d'animar l'alumnat de 12 a 19 anys a participar en el procés educatiu, reforçant el seu protagonisme i proposant una nova alternativa d'aprenentatge a través de l'educació cooperativa.

Primerament, es va conformar un equip docent, assessorat per una persona especialitzada en cooperativisme. Seguidament, es va difondre la idea entre l'alumnat, es van realitzar les primeres activitats per aconseguir fons i es va crear el Consell d'Administració, gestionat per l'alumnat amb el suport de professorat i familiars. Per la seva banda, l'Ajuntament ofereix acompanyament i assessorament, a més de promoure la iniciativa a escala nacional i internacional.

D'entre les moltes accions realitzades, els joves gestionen i organitzen la llibreria, la fotocopiadora i el quiosc; recapten fons mitjançant la realització de diferents activitats, com ara la confecció de bosses amb roba reciclada, rifes o venda d'aliments preparats per ells mateixos; proposen visites, organitzen tornejos esportius, activitats solidàries, assemblees temàtiques, campanyes de

sensibilització en temes diversos, etc. A més, per tal de reforçar els vincles entre l'alumnat, les famílies i l'escola, es programen sessions de cinema, jocs, xerrades informals, activitats musicals, àpats compartits, etc. Els joves realitzen també un programa de ràdio setmanal, a través del qual fan difusió de les activitats de la cooperativa i de l'escola i reflexionen sobre el cooperativisme escolar. D'altra banda, amb l'objectiu de compartir experiències i enfortir vincles, "Alternativa Jove" organitza anualment la Trobada Provincial de Cooperatives de centres d'educació secundària.

Aquesta experiència, iniciada l'any 2009 i actualment en fase de consolidació, amb un 52% d'alumnat associat, ha contribuït a generar en els joves un sentiment de pertinença a la institució i a estimular la seva participació, millorant la relació amb l'escola. Així, joves que abans no sabien a què dedicar el seu temps lliure, ara participen i gaudeixen de les diferents activitats organitzades per la cooperativa. El treball en equip, la solidaritat entre els companys i l'esforç propi són valors compartits.

Presenta: Ajuntament de General Alvear
Direcció de Cooperació Internacional

Contacte: Sra. Carina Lucero

e-mail: coopinternacional@alvearmendoza.gob.ar

Cooperativa escolar "Alternativa Jove", una forma de promoure el treball en equip, l'ajuda mútua, l'esforç i la solidaritat.

editorial

El mes de març passat vam celebrar la nostra Assemblea anual a la ciutat de Granollers. Tot i que les ciutats mitjanes i petites representen prop del 68% del total de membres de l'AICE, aquesta ha estat la primera vegada que una ciutat d'aquestes dimensions acull una Assemblea. A poc a poc, les institucions internacionals reconeixen cada vegada més la importància de les ciutats mitjanes i petites en el procés d'urbanització, així com la seva contribució a un creixement més sostenible i equilibrat. L'AICE celebra aquest reconeixement que, per la seva part, promou des de fa temps.

La ciutat de Granollers, encara que demogràficament sigui petita pel que fa a les seves dimensions, és, sens dubte per a l'AICE, una gran ciutat: per les seves polítiques públiques centrades i elaborades amb les persones, per saber posar en pràctica els principis de la Carta de Ciutats Educadores i també per ser una ciutat molt activa dins de l'organització.

Granollers va preparar un programa complet i atractiu per a la celebració de l'Assemblea, que a més de les necessàries qüestions estatutàries, va incloure diversos diàlegs amb Alcaldes, experts i acadèmics, i un programa variat de visites i actuacions culturals.

En aquesta Assemblea va quedar palès que el 2017 es presenta com un any ple de reptes i noves possibilitats, tal com ho demostra el Pla d'Acció aprovat. Un Pla que, entre moltes altres accions, inclou: la celebració conjunta de la segona edició del Dia Internacional de la Ciutat Educadora (el 30 de novembre); l'assessorament i la formació a les noves ciutats associades, així com als nous equips municipals resultants dels processos electorals; la convocatòria d'una segona edició del Premi Ciutat Educadora; l'elaboració de pautes per promoure el Segell Ciutat Educadora a les ciutats associades; l'organització de visites d'estudi a experiències d'avantguarda; la publicació del 6è volum monogràfic de l'Associació; la preparació del XV Congrés Internacional que se celebrarà

a Cascais el 2018; el reforç de les xarxes territorials existents o de nova creació, o la promoció de l'Associació a l'Àfrica. Sens dubte, l'avanç en l'acompliment d'aquest Pla d'Acció ambiciós requerirà la implicació de totes i cadascuna de les ciutats associades.

Després de compartir un dia i mig d'intensa activitat, potser un dels aprenentatges principals que ens vam emportar les gairebé 70 ciutats d'11 països que ens vam reunir a Granollers, queda ben recollit en una citació del Regidor d'Educació, Francesc Arolas, parafraçant el periodista i escriptor uruguaià Eduardo Galeano: "Molta gent petita, en llocs petits, fent coses petites, pot canviar el món"

Secretariat de l'AICE

c/ Avinyó 15, 4ª planta
08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20
Fax. +34 93 342 77 29
E-mail: bidce@bcn.cat

saps que...

★ Alcaldes i Alcaldesses de 142 ciutats de 18 països van sumar la seva veu a la celebració del **Dia Internacional de la Ciutat Educadora**; la celebració va comptar també amb l'adhesió d'ONU-Habitat, CGLU, Metropolis, ICLEI i Mercociudades i d'experts de reconegut prestigi internacional.

★ Godoy Cruz va acollir la **II Trobada de Ciutats Educadores Argentines** que va tenir lloc el 14 de desembre de 2016. Les ciutats participants van acordar iniciar els tràmits per a la creació de la **Xarxa Argentina**.

★ El 29 de gener la ciutat de Paredes va acollir la Trobada Nacional de la **Xarxa Portuguesa**, en la qual hi van participar representants de 39 ciutats. Al seu torn, la Xarxa prepara el **VII Congrés Nacional** que tindrà lloc a Guarda del 25 al 27 de maig. La Identitat serà el tema que orientarà les conferències i treballs del congrés.

★ L'AICE va participar en el **retir de Ciutats i Govers Locals Units (CGLU)**, celebrat a Barcelona del 20 al 24 de febrer, en què van participar representants d'associacions de governs locals sectorials i de regions de tot el món.

★ La **VIII Trobada de la Xarxa Àsia-Pacífic** es durà a terme a Suseong-gu (República de Corea) el 14 i 15 de setembre de 2017 i abordarà el tema de l'**Educació per a la ciutadania global**. El tema de la trobada es va acordar en una reunió de la Xarxa Àsia-Pacífic celebrada a Changwon el 27 de febrer.

★ L'Associació ha format part del Comitè Organitzador del **Fòrum Mundial "Les Violències Urbanes i Educació per a la Convivència i la Pau"**, que s'ha celebrat a Madrid del 19 al 21 d'abril. Experiències de diverses ciutats de l'AICE s'han presentat en aquest esdeveniment. Més informació a <http://capitaldepaz.madrid.es/>

© CGLU

★ Les ciutats tenen a la seva disposició un **nou vídeo**, elaborat conjuntament amb CGLU, sobre la contribució dels governs locals a l'**Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4 de les Nacions Unides**: "Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom." Es pot consultar el vídeo al nostre canal de Youtube: www.youtube.com/educatingcities

entrevista

Sr. Celso Ferreira

Alcalde de Paredes, Portugal

L'any 2006, l'Ajuntament de Paredes decideix prendre cartes en matèria educativa. Per què?

Quan vam posar en marxa la Carta Educativa de Paredes, el sector educatiu era molt deficitari a la ciutat. El 2006, ocupàvem el novè pitjor lloc del país pel que fa al rendiment escolar, i avui estem entre els millors. Teníem una taxa d'abandonament escolar del 43%, que en l'actualitat està pràcticament a zero. En l'últim any, per primera vegada totes les nostres escoles es van situar per sobre de la mitjana del país en els exàmens nacionals.

Com es va articular l'acord de totes les forces polítiques respecte de les qüestions educatives?

Vam realitzar un ampli debat a tota la ciutat, que va culminar amb la reunió de l'Assemblea Municipal de Paredes més concorreguda de la seva història. Per natura, les persones són resistents als canvis, però aquest va ser un procés clar i molt democràtic i pràcticament tots els veïns i veïnes van acabar acceptant els avantatges del projecte. Es van adoptar mesures que van trencar completament amb el passat. Va ser una decisió pràcticament consensuada entre tots els partits representats a l'Assemblea Municipal de Paredes.

La construcció de noves escoles va ser un aspecte important dels canvis realitzats ...

Es va replantejar tot el sistema educatiu a Paredes, la qual cosa va implicar canviar el paradigma de l'educació escolar. Escoles modernes, ben preparades i equipades, amb gimnàs, biblioteca i menjador, van ser factors de motivació.

Quina destinació s'ha donat als antics edificis escolars?

Paredes és una de les ciutats més dinàmiques de Portugal pel que fa al moviment associatiu. Les 64 escoles que es van tancar com a conseqüència de la implementació de la Carta Educativa es van convertir en una font d'oportunitats per a moltes associacions culturals i lúdiques i per a les Institucions de Solidaritat Social. Algunes van passar a ser centres de dia per a gent gran, altres es van convertir en centres culturals, residències per a la tercera edat, una caserna de la Guàrdia Nacional Republicana...

En aquest sentit, la Carta Educativa també va aportar millores a aquest sector.

El 2007, l'Ajuntament de Paredes va signar un acord de col·laboració amb l'Associació d'Empresaris per la Inclusió Social (EPIS) amb l'objectiu de lluitar contra l'abandonament i fracàs escolar. Quins han estat els resultats d'aquest treball conjunt?

Procurem implicar tota la comunitat, convocant també les famílies i els empresaris a l'escola. Paredes va ser la primera ciutat del país en associar-se a una iniciativa de la Presidència de la República per combatre el fracàs i l'abandonament escolar, establint una col·laboració amb l'Associació EPIS per a la implementació de la mediació familiar, a través de la qual una xarxa de mediadors treballa en la capacitat de les famílies, havent aconseguit, tal i com s'ha esmentat anteriorment, resultats notables en la lluita contra l'abandonament i el fracàs escolar. L'objectiu era ajudar les famílies a comprendre millor els seus fills, així com els desafiaments que l'escola els imposa.

Paredes compta amb una gran tradició en la indústria de mobles de fusta, produint el 60% del mobiliari nacional. Quins programes es duen a terme per estimular en els joves la continuació d'aquesta tradició?

Paredes és un centre d'excel·lència de producció de mobiliari, amb fàbriques equipades amb els avenços tecnològics

més innovadors i moderns. Hi havia, però, un dèficit en l'escala de valor: el disseny. Per ajudar a cobrir aquesta mancança, l'Ajuntament de Paredes va llançar el projecte *Art on Chairs* (cadres amb art), que va apostar pel disseny amb el propòsit de revaloritzar el mobiliari fet a Paredes.

La iniciativa està sent un èxit i ha rebut el premi RegioStars de la Comissió Europea al millor projecte europeu de 2014. El projecte procura implicar tota la comunitat i, en particular, la joventut, amb l'objectiu de reforçar la consciència de la importància que té per a l'economia local un sector que dona feina directament o indirectament a prop del 50% de la població de la ciutat. Es tracta d'un projecte encara en desenvolupament, però els resultats aconseguits fins al moment superen les nostres expectatives.

Paredes compta amb un teixit empresarial sensible a les qüestions socials. Pot donar-nos algun altre exemple dels acords de col·laboració que hi ha entre les empreses i l'Ajuntament?

Hi ha una gran implicació dels empresaris de Paredes en les activitats de responsabilitat social. Destaco, a títol d'exemple, el projecte "Una Fàbrica per a Timor", iniciativa de diplomàcia solidària llançada per l'Ajuntament de Paredes que parteix d'una invitació a les fàbriques de mobles de la ciutat a cedir gratuïtament maquinària en bon estat per a la creació de la primera fàbrica de mobles a Timor Oriental. Aquest projecte es vol replicar a Moçambic i també estem en negociacions amb Guinea Bissau.

Les ciutats aprenen, s'inspiren les unes a les altres i col·laboren. Comparteix Paredes projectes amb altres ciutats?

En l'àmbit de les relacions internacionals, l'Ajuntament de Paredes porta a terme diferents projectes amb diverses ciutats d'arreu del món. Col·laborem en àrees tan diferents com la cultura, la indústria, la modernització administrativa i el desenvolupament del territori. Cooperar és important perquè tots creixem aprenent amb el treball d'altres ciutats.

Més informació a www.edcities.org

---

experiència

“Construïm el millor barri” de Changwon

Changwon va ser construïda el 1973 com a part d'un important programa d'expansió econòmica del govern de la República de Corea i des de llavors no ha parat de créixer. És l'única ciutat del país planificada per esdevenir complex residencial i industrial. L'any 2010 se li van annexar dues ciutats veïnes, Masan i Jinhae, i juntes sumen actualment més d'un milió d'habitants.

El ràpid desenvolupament econòmic i industrial que va experimentar la ciutat va originar un augment dels residus urbans i de les emissions de CO₂ procedents de fàbriques i vehicles privats, a més de la contaminació de l'aigua del riu Sincheon, a causa dels abocaments industrials i els de la pròpia població. Tot plegat va malmetre significativament l'ecosistema natural local. D'altra banda, el fet que un 90% de la seva població vingues de diferents parts del país, va comportar que la ciutadania se sentís poc implicada en els afers dels seus barris.

Com a resposta a aquesta situació i amb la intenció de fer de la ciutat un lloc saludable i sostenible, agradable per viure-hi, el 2008 l'Ajuntament de Changwon es va comprometre a convertir la ciutat en la Capital Mundial del Medi Ambient per a l'any 2020. Com a part d'aquesta política, es va crear el programa “Construïm el millor barri”, el qual es caracteritza pel seu doble objectiu: d'una banda, donar tot el protagonisme a la ciutadania en el disseny i desenvolupament d'accions de millora de la qualitat de vida del seu barri i, de l'altra, estimular el sentiment de pertinença al territori.

Veïns i veïnes, amb el suport de professionals locals, líders de barri, entitats socials i del govern municipal, identifiquen els problemes del seu barri i proposen i dissenyen possibles solucions. Per dur a terme les diferents tasques, els participants reben formació específica. Les propostes es presenten a l'Ajuntament qui, d'entre tots els projectes, decideix les accions que s'implementaran, aportant finançament. Un comitè executiu, format per representants de la ciutadania i d'entitats adherides a la iniciativa, dirigeix i gestiona el programa.

La plantació de gairebé 4 milions d'arbres, la difusió de bones pràctiques per a un ús sostenible de l'electricitat i de l'aigua a la llar, campanyes de conscienciació sobre els efectes negatius del consumisme, l'organització de mercats de segona mà per fomentar la reutilització, la pacificació de carrers, el reciclatge de deixalles, entre moltes altres accions, han contribuït a reduir notablement els índexs de CO₂ a la ciutat, aconseguint que la temperatura mitjana d'estiu hagi baixat d'entre 3 a 7 graus. Alhora, s'ha aconseguit augmentar la qualitat de l'aigua del riu, que ha passat de nivell 3 (no apta per a la vida animal silvestre) a nivell 1.

Altres accions realitzades enfocades a fomentar la cultura i les tradicions pròpies són, per exemple, la reconversió d'un carrer en un espai dedicat a l'art, amb murals a les parets realitzats per artistes locals, que atreu l'atenció dels propis habitants i de les persones que visiten la ciutat, així com la rehabilitació de petits museus per a activitats culturals

De ciutat industrial i dormitori a ciutat d'oportunitats que compta amb la participació dels seus habitants per millorar la qualitat de vida del municipi.

diverses o la instal·lació de mini biblioteques als parcs fabricades pels propis veïns.

Actualment, Changwon es caracteritza per ser una ciutat amigable i plena de vitalitat, compromesa a fomentar el sentiment de pertinença dels seus veïns i veïnes i a millorar la qualitat de vida dels seus barris, gràcies a la participació ciutadana.

Presenta: Ajuntament de Changwon
Departament d'Educació
Contacte: Sra. Eunjae Shin
e-mail: ejshin2848@korea.kr

